IX. évfolyam Czelldömölk 1913 október 5. 40 szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP.

Megjelenik minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Czelldömölkön.
Ide intézendők a szellemi részt illető közlemények hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

Október 6.

Irta: Kiss Berci,

Czelldömölk, 1913. október 5.

Gyászos napra virradt a nemzet: 64 évfordulóra amaz örök-emlékezetü napra, melyen — letiporva a magyar szabadságot — méltatlan halált szenvedtek érte a legendás hősök, azok a rettenhetlen dáliák, akik annyi szerencsát, boldogságot dobtak el szép reményekért, fényes ábrándokért s akiknek jutalmul azért csupán egy-egy kemény faoszlopra erősitett kötél jutott, meg egy megásott közös sír, melybe durva lélekkel, meztelenül dobálták bele tetemeiket a hóhérok gyászos munkáinak végeztével.

Hat évtized mult el a nemzet nagy vértanuinak halála óta, de ez a hosszu idő se volt képes enyhiteni a nemzet közös fájdalmát; mi is épen ugy érezzük a megláncolt hősök elvesztét, mint elődeink, hiszen e napon mindig szétárul előttünk a feledés fátyola, hogy látni engedje a felkiáltó jeleket, azokat a szégyenoszlopokat, melyekről a magyar szabadságharc glóriás alakjainak utolsó sóhaja fult bele az őszi lég végtelen Óceánjába s amelyek láttára a fájdalom kiméletlenül markol bele lelkünkbe.

Úgy állnak ott azok a gyászos tilalomfák, mint vala ni világító tornyok, emlékeztetve az örökbecsü napokra.

Szabadságharcunk legszomorubb napjának: vértanuink dicső halálának visszatérő napján jöttek hát, éljünk jogainkkal s járuljunk oda (hacsak gondolatban is) ahhoz a szomoru emlékhez: a négy golyóval és kilenc bitóval jelölt magyar Golgotához, mely gyászba boritja ugyan szivünket, de fölemeli lelkünket, megtanitva arra a nagy igazságra, hogy egy nemzet, mely a miénkhez hasonló hősökkel és fönséges eszményképekkel dicsekedhetik, nem veszhet el soha . . .

Minden olyan nemzet életében, mely történeti multtal dicsekedhetik, vannak egyes nagyobb lélekzetü megálló helyek és napok, melyek eseményük jelentőségével emelkednek ki a hétköznapok szürke homályából s gyüjtik, tömörítik össze az embereket százával, ezrével, megünnepelni a szent emlékeket, melyek a magyar nemzet Golgotháján összpontosulva, bevilágitják azt a vérrel áztatott hosszu és rögös utat, amelyen nemzetünk szine-java bátor elszántsággal gázolt át, hogy később megérje azt a gyászos napot, mely Arad városát — nemzetünk történelmében — a szenvedések helyévé avatta fel.

A Fertő-tó és a Hanság-mocsár.

Dr. Breitenlohner J. után és egyéb források felhasználásával irta: **Benedek Vince.**

(Vége.)

Mikor a Hanság régi állapotában volt még, ember veszedelem nélkül alig jarhatott benne. Akkor boldog hazája volt ez az ingoványmindenfele vizi szárnyasnak s egyéb Istenteremtésének, mely csak a madarak fertőjében érzi jól magát. Ez az állapot nagyon megváltozott; a Hanság talája már nem inog oly nagyon az ember labai alatt s a közelgő léptek zajára vihogva száll fel a vizi madarak megriasztott csoportja. A Rábca szabályozása, a keresztül-kasul huzott csatornák, az ingoványos réteknek gazdasági kihasználása, tönkretette a mocsárvilág életét. Az időnként meg-megujuló hány-égések is nagyban hozzájárultak, hogy a Hanság külső szine is megváltozott.

A Hanság vizmennyisége, éppen ugy mint a Fertőé, időszaki változásokat mutat; egyszer csak elkezd apadni, összébb-összébb húzódik, máskor megint viz hömbölödik a rétek felett. Legtöbb táplálója a Rábca folyó, de a Duna áradásai is nagy befolyással vannak reá.

Gazdasagi szempontból nagy fontossága van a Hanságnak. Egyik legérdekesebb termeke a *turfa*. A Hanság delkeleti részén, a lebenyi határban kezdtek először turfa után kutatni. A kisérlet sikerült. Ez valóságos lázba hozta a turfa után kutatókat; széles csatornákat ástak, gépeket alkalmaztak, nagyszerü befektetéseket tettek, hogy minél jobban kiaknázhassák a turfában gazdag területet. Kisérletük azonban balul ütött ki. Túlbecsülték ugyanis a turfa értékét, mely bőven fizet a közönséges fáradozásért, de mutta költségesebb beruházásokat tenni, egyszerüen nem erdemes. Ugymondják, hogy a mesés Sina-vagyon jelentékeny része is ugy került a Hanság süppedő talajába. A Sina-birtokon, Mosonszentmiklós határában épült egy egyszerü gyártelephez, hajóval járható széles ásott csatornán szállitották a fűtésre használható turfát. A törmelékkel betelt meder ma is látható.

A későbbi években több helyen kedvező eredménnyel kutattak turfa után. Tüzelésre alkalmas turfát azonban csak kevés helyen találhatni. A mosonvármegyei Lehndorf-puszta határában találták eddig a legjobb turfát. A turfaréteg itt körülbelül 2—3 méternyire terjed. A hasábokban kiemelt darabokat kockákra szabdaljak s igy szallitjak el gazdasági gőzgépek fűtésére.

A Hanságon is látható a munkás emberi kéz nyoma, mely minden talpalatnyi földet kihasználni igyekszik. Ahol egy félszázad előtt még nádrengeteg hajlongott, most ott szántóföldek, rétek és legelők terülnek el. Örülnek is az emberek a sok földnek, melyet ajándékba kapnak a jó Istentől. — És a kövér föld dusan terem. Olyan fű nő rajta, hogy félve mer beleharapni a jószág, mert sohasem látott olyant. Hogy ne kelljen messzire menni a legelőnyájnak, meg a pásztornak: majort, aklokat épitenek a kiszaradt tavak

Wotan lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körut 36. Gyár-utcza 13.

A gyászos bitófák világitó tornyokként vetik felénk sugaraikat s figyelmeztetnek a szent kötelességre, mely nagyjainkkal szemben (történetekre való visszaemlékezéssel egyetemben) a hála és kegyelet adózásából, — azok hóhéraival szemben pedig a megbocsátásból áll.

Ez a mi örökségünk: a gyászos ünnepnap nagy kijelentéseinek hirdetése, amidőn ismételten megbocsáthatjuk zsarnok ellenségeink vérengzését a népszabadság szent eszméjének ártatlan megváltóiban, de el nem feledhetjük még hat évtized után se azt a páratlan hálát, mely szégyenoszlopokat ácsoltatott a kétfejü sas megmentéseért, bár lelkünkbe vésődött az igazság, hogy nagy eszmék nagy és sok áldozatot követelnek.

Szabadságunknak, egyenlőségünknek, testvériségünknek is nagy lett az ára, mert ezreknek kellett tulajdon életükkel bebizonyitani, mit tesz az: hőn szeretni a hazát.

Gyujtsuk meg hát e napon az emlékezet szövétnekét, világitó fáklyáját s áldjuk szent emléküket az igaz ügy áldozatainak.

Batthyány Lajos gróf ikervári szobra.

Mint már ismételve jelentettük, október 12-én, a jövő vasárnap leplezik le az első magyar felelős miniszterium elnökének: Batthyány Lajos grófnak mellszobrát Ikervárott. A leleplező-ünnepségre nemcsak Ikervár, de egész Vasvármegye hazafias lakossága nagyban készülődik. A vármegye társadalmának szine-java jelen lesz a leleplezésen, melyen az ünnepi beszédet Apponyi Albert gróf fogja mondani. Az egyesült függetlenségi és 48-as párt küldöttséggel fogja magát képviseltetni a leleplezésen. A többek közt a Szombathely-egyházmegyei róm. kath. tanitóegyesület küldöttsége is koszorut helyez a szoborra.

Vármegyénk alispánja ez alkalomból a következő körlevelet bocsátotta ki:

Mint a vármegyei törvényhatósági bizottság tagját értesitem, hogy a törvényhatósági bizottság folyó szeptember hó 15-én tartott közgyülésében elhatározta, hogy a szoborbizottság meghivásának eleget téve, Batthyány Lajos gróf szobrának Ikervárott folyó évi október hó 12-én d. u. 3 órakor történő leleplezési ünnepélyén küldöttséggel részt vesz.

A küldöttséget Békássy István főispán ur őméltósága vezeti. A nemzetért martir halált szenvedett nagy hazafi emlékét méltóan megtisztelni, első sorban szülőföldje, Vasvármegye közönségének honfiui kötelessége, azért illő, hogy a küldöttség impozánsabb legyen.

Midőn ezen küldöttségben való részvételre a törvényhatósági bizottsági tag urat felhivni szerencsém van, egyuttal kérem, hogy ha a küldöttségbe részt venni óhajt, azt hozzám folyó évi október hó 5-ig bejelenteni sziveskedjék.

Kocsiról Szombathelyről 1 óra 10 perckor és Czelldömölk felől 2 óra 26 perckor Sárvárra érkező vonatokhoz gondoskodom.

Szombathely, 1913. szeptember 24.

Herbst Géza sk., alispán.

Az ikervári szoborbizottság meghivója pedig a következő:

Meghivó. Ikervár közönsége — több helyről nyert hazafias támogatással — egykori nagylelkü ura, vértanu Batthyány Lajos gróf első magyar miniszterelnök emlékére hálás kegyeletből szobrot emeltetett, melynek folyó évi október hó 12-én délután 3 órakor tartandó leleplezésére tisztelettel meghivja a szoborbizottság.

Az ünnepély sorrendje: 1. Himnusz. 2. Megnyitó beszéd. 3. Emlékbeszéd. 4. Fohász. 5 Alkalmi óda. 6. Befejező beszéd. 7. A szobor megkoszoruzása. 8. Szózat. Gyülekezés a plebánia előtti térségen. Itt várja a rendezőség az érkezőket. Utána népmulatság a szoborfentartás alapjára.

Holdas estén . . .

Holdas estén olykor-olykor,
Fehér akác lombja közt, ha panaszol a szellő,
Áhitattal hallgatózom
S könnycsepp tolul szemeimbe: egy pár [forró, égő-;
Úgy meghat a rejtelmes hang,
A mint búját kesergi el a hervadó lombnak:
Szavát veszi száraz fámnak,
Panaszkodó dallamait négy zokogó húrnak.

Holdas estén olykor-olykor,
Ha megszólal a hegedüm négy zokogó húrja,
Szivemben is bús sóhaj kél
S remegve száll a lelkemmel egy végtelen útra;
El-elbolyong mind a kettő,
Összesimul a fuvalom, langy a szellő szárnyán:
A panaszok birodalmát
Fel-feltörő zokogással ők kettesben járják.

KISS BERGI.

Katonai léggömb szált le három utassal Csempekopácsi községe határában, névszerint Hoffregg kapitánnyal, Hauer hadnaggyal és fiatal feleségével. Kende Mihály csempeszkopácsii földbirtokos házában szálltak meg a vendégek, ahol elragadtatással beszéltek a légi nászutazás gyönyörü sikeréről. Hauer hadnagy szept. 26-án Pincehelyen nősült és innen nejével Bécsbe utazott. Másnap reggel 10 órakor a bécsi Práterben fölszáltak Hoffregg kapitány 1600 köbméteres Eccelsior léggömbjére, mely Bécs, Flimberg, a Lajtahegység, Sopron, Cinfalva fölött 1500 m. magasságban szállt és igy jutott jó kedvü utasaival a vasvármegyei kis faluba. A 120 kilométert 3 óra alatt tették meg. Csempeszkopácsiból vonaton utaztak vissza Bécsbe.

helyére. Itatásra az egyes ciszternákban összegyülemlett vizet használják. Az ivásra szükséges vizet az emberek sokszor magából a talajból nyerik; sajátságos vascsöveket szurnak le a süppedő talajba s ezeken szivják a kissé sós, nem valami nagyon kellemes izü vizet.

A szántóföldnek használt talaj feketehomok; ha száraz, akkor könnyü, hamar enged a szélnek.

Egy 1820. év körül készült térkép szerint, a Hanság és Fertő lecsapolásának tervével foglalkoztak. Ujabban a Rábca szabályozásával együtt ismét felszinre került a lecsapolás kérdése, mely szerint a Hanságnak csak a közepén marad egy keskeny ér, a többi vize pedig elfog tünni. Sikerül-e ez a terv? — az nagy kérdés. Ha sikerül, a jövő századok emberei már csak könyvekből fogják olvasni, hogy az ő szántóföldjük felett valaha tó hullámzott; — egy olyan tó, melyből valóságos viziembert halásztak ki. Ki ne hallott volna a Hany Istókról?! . . . Az Eszterházyak kapuvári kastélyában a mult században egy 9—10 éves körüli csodagyereket őriztek, akit két halászember fogott ki a Hanságból 1749. márc. 15-én. Ugy uszott és bukott, mint a béka. Nem tudott beszélni, akárhogy szólitgatták. Mert nem tudták, hová való, honnan cseppent a Hanságba, megkeresztelték és elnevezték *Hany* Istóknak. Alakra teljesen emberi formája volt, de különben vad állathoz hasonló. Egész testét halpikkely fedte; lábán és kezén az ujjak közt uszóhártya volt; tagjai egyáltalában megnyultak; kezén és lábain kétszeres hosszuak voltak az ujjak. Füvet, szénát és szalmát evett s ruházatot nem türt magan. Majdnem egy évig volt a kastélyban, már főtt ételt is evett, felhagyta magát öltöztetni s már meglehetősen kezdett emberré válni: mikor egyszerre — allitólag a kastélybeli hajduk rossz bánásmódja folytán — váratlanul eltünt és nem is találták meg többet. Valószinüleg belengrott a kastélytól nem messze folyó Kis-Rábába s ezen viszszauszott megint a Hanságba, ebbe a mitikus párába burkolt világba. Képét még ma is mutogatják az eszterházai kastélyban. Az öreg emberek szájón még máig is él emléke, ugy ahogy öreg apjuktól hallották. Feltalálásáról pedig egy ma is meglevő jegyzőkönyv szól, ebből valók a főntebbi adatok is.

Titokzatos és rejtelmes mondák és regék bizonytalan ködfátyolába burkolt birodalom, egy darab myszterium ez a Hanság.

Nincsenek ismerői, nincs emberi lakója, de akik ott élnek a szomszédságában, azok a földhöz ragadt szegény emberek, akik nyomoruságos életöket tengetik belőle: azoknak az ajkán bizonytalan, de erős hittel hirdetett csodák, titokzatos regék zürzavaros bonyodalmában megnépesül a nád és szinte nyüzsögnek a különféle groteszk-alakok ott a süppedékes talajon. Igy nőtt ki a Hanság gomolygó, párás ködéből a csodák egész világa s igy teremnek a posványos vizben a vizi szörnyek és *Hany Istókok*.

Érdemes megemliteni, hogy Mosonszentpéteren, a Hanság tőszomszédságában él egy magános ember, akinél tipikusabb Hany-

HIREK.

A király nevenapján, okt. 4 dikén városunkban a plébánia templomban d. e. 9 órakor ünnepies istenitisztelet volt, amelyen az összes hatóságok képviselve voltak, valamint megjelent a magy. kir. csendőrség és a tanulóifjuság tanárai- s tanitóival.

Eljegyzés. Németh Ferenc sopronváni vendéglős jegyet váltott Márton Rózsika kisasszonnyal Czelldömölkön.

Második patikát kérnek Czelldömölkön. Nemrégen, alig pár hónapja annak, hogy egy gyógyszerész városunkban óhajtott letelepedni, mint egy második gyógytár tulajdonosa. Azonban a városi képviselőtestület egy szavazat ellenében a kérelmet nem véleményezte s igy elutasittatott. Most ismét próbálkozik ezzel a tervvel Csacskó Lajos okl. gyógyszerész, aki a miniszterhez intézett beadványában élénken ecseteli egy második gyógyszertár szükségét. Az ujabb folyamodó kérvényét a miniszter leküldte a vármegyéhez, ahonnan ez is ki fog adatni Czelldömölk nagyközségnek.

Az ujoncok bevonulása. A hadkiegészitő parancsnokság rendelkezéséhez képest a 83-as bakák folyó hó 8. és 9-én, az összes póttartalékosok 9-én kötelesek bevonulni. A vasuti és táviróezredhez beosztott ujoncok 17-én, a haditengerészet ujoncai pedig november 15-én tartoznak jelentkezni az illető csapattesteknél.

Cziráky Béla gróf emlékének megörökitésére volt elnökének a Rábaszabályozó Társaság Győrött szobrot emelt, amelynek leleplezése — rendkivüli nagy ünnepséggel — tegnap ment végbe. A királyt erdődi Pálffy Miklós herceg udvarnagy képviselte, de jelen volt Eszterházy Miklós herceg, valamint a Cziráky-grófi családnak is igen sok tagja.

A Széll és Radó család ünnepe. A két előkelő család ünnepéről az alábbi jelentést kaptuk: Szentmártoni dr. Radó Gyula, Vasvármegye főjegyzője és neje alsókáldi Káldy Cecile örömmel tudatják leányuknak Cecilenek dukai és szentgyörgyvölgyi Széll Emil, Vasvármegye aljegyzőjével, dukai és szentgyörgyvölgyi Széll Ignác v. b. t. t. és neje csengeri Háczky Ilona fiával, folyó évi október hó 15-én Szombathelyen kötendő házasságát. Szombathelyen, 1913. október hó. — A vőlegény szülei Taplanfán hasonló jelentést adtak ki.

Kiss Berci zeneszerző, lapunknak legujabb munkatársa, a czelldömölki kir. járásbiróságnál folyamatban levő betétszerkesztési eljárásnál működő betétszerkesztő szakközeg eddig nyomtatásban megjelent »Magányos óráimból« cimü magyar népdal és »Irene, valse lento« cimü hangulatos, ének-zongorára irt szerzeményei, melyekről többek között Vay-Mikes Sarolta grófnő őméltósága, európai hirü zongoraművésznő is irásban nyilatkozott elismerőleg, 2 — illetve 1 korona áron lapunk kiadóhivatalában megszerezhetők.

A gyermekfejlődés zavartalanságának egyetlen sikere az óvatos táplálás. Sok hibát követnek el a szülők akaratlanul e téren. Azok azonban, akik a Phosphatine Falieres-el kezdik a gyermeket az elválasztás pillanatától kezdve táplálni, meg vannak nagyon elégedve, mert sem bélhurut, sem más baj nem gyötri a gyermeket. A Phosphatine Falieres a gyermek tápszerek fejedelme, amely tartalmazza mindazon nélkülözhetetlen anyagokat, melyek az anyatejben feltalálhatók. Szülők százezrei áldják ezt a gyermek-tápszert.

Veszélyes életkor a gyermek fejlődésében az első életév, amikor a zsenge szervezet erősbitésének okszerü támogatására egy megfelelő tápszer szükséges és ebben a válságos időben minden anya a Nestlé-féle gyermektisztet használja, mert jóizü, igen tápláló és könnyen emészthető. Próbadobozokat teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé ceg, Wien, I. Biberstrasse.

Egy hetilap uj köntösben. Érdekes ujitást honositott meg a Képes Hét szerkesztősége. A lap az eddig egyszerü köznapi ruháját levetette magáról és ünnepi diszt öltött. Ezentul, bár nagy költséget rótt a lap tulajdonosára, gyönyörü, színes, művészi cimlappal jelenik meg. Ezek a sokszinü képek reprodukciói a festőművészet alkotásainak és alkalmasak arra, hogy belőlük remek képgyüjteményt teremtsünk.

Felakasztotta magát. Nagy Sándor kemenesmagasi 54 éves gazdálkodó folyó hó 2-án házának padlásán felakasztotta magát. Végzetes tettét elmezavarban követhette el, mert előzőleg családjának kiirtását akarta keresztülvinni, azonban ebben a szándékában felnőtt gyermekei akadályozták meg.

Rosenberg Ignác Amerikában. A hirhedt kisceili takarékbukás egyik nevezetes alakja, mint jól tudjuk, Rosenberg Ignác kereket oldott és Amerikába szökött. Azóta vajmi keveset hallottunk felőle, sőt sokak előtt a feledés homályába burkolódzott az ő nem épen áldott emléke. A letört nagyságok szomoru sorsa jutott neki is osztályrészül az uj hazában, ahol épen olyan nehéz a boldogulás, mint máshol. Hiradásunk szerint Rosenberg Newyorkban lakik és a 125 Streeten egy kis porcellánkereskedése van neki. Ez bizony nem olyan fényes stallum, mint az egykori takarékpénztári igazgatói állás.

Csodás szüreti eredmény. A termés biztos fokozása legcélszerübben állati trágyákkal érhető el és nevezetesen a kőbányai száritott hizósertéstrágya bizonyult igen előnyösnek és olcsónak. A száritott sertéstrágya a legdusabb állati táplálék alommentes trágyája és igy egész mennyiségben trágyaanyagot tartalmaz. Száraz állapotba van hozva, s igy vasuton, mint kocsival a helyszinre zsákokban olcsón szállitható és kényelmesen elszórható. A száritott kőbányai hizósertéstrágya csodás eredményeket szolgáltat nemcsak kalászos és kapás növényeknél, de szőlő, dinnye, gyümölcsös- és konyhakertek termését *több, mint kétszeresre növeli.* A kőbányai száritott hizó sertéstrágya hatása mindig teljesen biztos. Kimaradhatatlan és gazdaságossága abban rejlik, hogy mindaz, amit a növény rögtön az első évben belőle fel nem használt készletként megmarad a földben. Mintegy elraktározva, ebből magyarázható a száritott sertéstrágyának sokszorosan bebizonyosodott három éven át tartó utóhatása. — Sokszorosan megfigyelték, hogy a kőbányai száritott sertéstrágya a növényt megerősiti és igy ellentállóvá teszi mindenféle növényi betegségekkel szemben. A kőbányai száritott hizó sertéstrágya foszforsav, káli és nitrogén tartalmánál fogva teljes trágyázásra alkalmas, emellett szerves trágyaanyagokat tartalmaz. És épp e szerves trágyaanyagok tenyészágyai azoknak a baktériumoknak, amelyek a levegő nitrogénjét a növény számára megkötni képesek. Ilyen módon a gazdák ingyen jutnak a szükséges nitrogén trágyához. A száritott kőbányai hizó sertéstrágyát egyes-egyedül a Budapest Kőbányai Trágyaszáritógyár, Bosányi Schietrumpf és Társa, Budapest, VI. Üllői-ut 21. gyártja. Tizenöt éves tapasztalat és a gazdák elismerő levelei alapján az a legelőnyősebb terméseredményekről számol be és a levelek másolatát közjegyzőileg hitelesitve kivánva ingyen meg is küldi bárkinek, aki ezért a gyárhoz fordul.

Uj állami tanitónő. Waigandt Erna ostffyasszonyfai állami elemi iskolai tanitónő mult kedden tette le a hivatalos esküt a kir. tanfelügyelő hivatalában és állását (az ostffyasszonyfai vasuti állomás közelében levő uj iskolaépületben) elfoglalta.

A mai repülőnapot járásunk községeiben is hirdetik a nagy plakátok. Ma Szombathelyen országra szóló kulturünnep van, amelyen városunkból és járásunkból is számosan részt vesznek.

Fuzió. A Muraszombati Takarék és a Délvasmegyei Takarékpénztár a mult héten egybeolvadt s az uj takarék igazgatójának a volt M. T. igazgatóját, Kovács Istvánt egyhangulag megválasztották.

Öngyilkosság. Bezerédy Elemér, a soproni áll. mértékhitelesitő hivatal tisztviselője, szerdán, miközben hivatalos kiküldetésben Rajkára utazott, a rajkai állomas közelében a vonaton főbelőtte magát. Holttestét Győrbe vitték, ahol szülei laknak.

---

ismerője nincs az egész vidéknek. Ez az ember egész generációt nevelt már a láp embereivé. *Weinhandel* Györgynek hivják az öreget. Ő a Hanság fuvarosa is; a láp kacskaringós országutját csak ő ismeri és lovai. Frigyes főherceget is az öreg Weinhandel szokta hordozni, amikor a fenséges ur rucázni akar. Büszke is ám az öreg a fenséges urral való ismeretségére, aki tényleg barátjaként bánik vele. Az öreg ember emlékezet óta hűséges szolgája a főhercegi családnak.

Hosszas szárazságban vigyázatlanság vagy gyujtogatás következtében előfordulnak a hany-égések, mikor néha óriási területek állnak lángokban, rémületet keltve a szemlélőben. 1869-ben 1700 holdnyi terület perzselődött le s csak a beállott tél vetett gátat az égés továbbterjedésének.

Az el nem használt nádat ősszel levágják; gyenge, fiatal hajtását lovaknak és szarvasmarháknak takarmányul adják. Elszállitásra csak az első kaszálásból nyert szénát használják.

A gyékényből házi iparcikkeket készitenek.

Az ember első tekintetre azt gondolná, hogy a Hanságban fa egyáltalában nem diszlik. Pedig nem igy van. Különösen a mocsár határain található szilárdabb talajon; kisebb-nagyobb fanemek bujan nőnek. Igy pl. a Répczének a Hanságba való torkolatánál mintegy 600 hold nagyságu éger-fából álló erdő terül el, melyben a vizi szárnyasokon kivül, igen sok erdei vad is él. Sok helyt áthatolhatlan bozót foglalta el az erdő helyét és csak imitt-amott a magasba emelkedő egy-egy szálas tölgy, vagy szilfa tanuskodik még az egykoron virágzó erdőkről.

A szárnyasvilág nevezetesebb példányai: a csörgőruca, a bubos búvár, nevető-sirály, a biborszinü dobosgém. Néha gödények is láthatók, de csak rövid ideig. Énekes hattyut 1862. és 1864-ben lőttek benne. A bajnok bibicek és még sok-sok fajtája a kevésbbé ismert vizi szárnyasoknak szintén nagy csapatokban tanyázik itt. Lő-után pedig megszólamlik az emberi hangot utánzó daru, e mocsaras vidék gyakori vendége.

Akik szeretik a természetet a maga nagyszerüségében, azok menjenek a Hanság vidékére, mikor az teljes diszében pompázik s fáradtságukat a vidék buja és változatos flórája és faunája bőven meg fogja jutalmazni.

A soproni muzeum megnyitása. A sopronmegyei és Sopron városi Régészeti Tarsulat f. okt. 5-én nyitja meg a soproni kulturpalota épületében elhelyezett *egyesitett megyei és városi muzeumot.* Számos hazai és külföldi tudós jelentette be részvételét a megnyitásra; a Muzeumok és Könyvtárak Országos Bizottsága a megnyitas napján tartja közgyülését Sopronban. — Kicsi magból fejlődött a hatalmas gyüjtemény. 1867-ben a »Soproni Történészeti és Művészeti Egylet« megalapitotta a városi muzeumot. 1885-ben pedig Paur Iván kir. tanacsos és akadémikus, az ismert régész, a sajat gazdag gyüjteményének odaajándékozásával a sopronvármegyei muzeumot, igy Sopronban 1886 óta két muzeum volt; ezeket egyesitették 1896-ban. A közokt. miniszterium 150.000 koronás államsegélyével a régészeti egyesület megvette a város legszebb helyén, a Deák-téren, egy nagy kert közepén a Lenk-féle villát s azt 50.000 K költséggel átalakitották és berendezték muzeumnak. A muzeum fejlesztése körul Eszterhazy Miklós hercegnek és Töpler Kálmán dr. polgármesternek vannak érdemei.

A földmivelesügyi miniszter körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben a pasztörizált (forralással az erjesztő csirakat kiölt) tejelőállitására és forgalomba való hozatalara vonatkozólag megadja a szükséges rendelkezéseket és fölvilagositasokat.

Harminckét munkás, akik Gércén, május 26-án az uj vasutnal sztrájkba léptek és akik a dolgozó munkásokat megtámadtak, alottak mult csütörtökön a kir. törvényszék előtt. Egy részöket fölmentették, de Horváth Gyulát és Horvath Boldizsárt 2—2 heti fogházra, Máté Józsefet, Makrai Jánost, Cseh Janost, Imre Belát, Máté Mihalyt, Görög Gézat, Maté Gézát, Fülöp Istvánt és Varju Samut 2—2 napi fogházra, hét munkást pedig feddesre itélték. Fölebbeztek.

A községi jegyzők fizetésrendezése. Sándor Janos belügyminiszter Némethy Károly államtitkár jelenlétében fogadta Uszkay Balintot, a községi és körjegyzők országos egyesületének elnökét. A miniszter kijelentette, hogy a fizetésrendezés ügye már igen előrehaladott stádiumban van, amennyiben erre vonatkozó törvényjavaslattal csaknem teljesen elkészültek és legközelebb át is küldik a pénzügyminiszterhez. Ha a javaslat onnan visszakerül, a miniszter azonnal a minisztertanacs elé terjeszti.

A legjobb fémszálas égők

a helybeli villamos telepen szerezhetők be. Az égők 50 gyertyafény erősségig világos körtealakban darabonként **1 K 30 fillérért.** A homályos égők darabonként **10 fillérrel** drágábbak.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a KIADÓHIVATAL.

ZAKOTS ISTVÁN

kelmefestészete és vegyészeti ruhatisztitó intézete

PÁPÁN, Szentbenedek-tér 16.

(Saját hazamban.)

Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

ELADÓ HÁZ.

Czelldömölkön a Szentmárton-utcában egy ujonnan épült lakóház, melyen 1 szoba, konyha és éléstár van, 745 négyszögöl gyümölcsöskerttel azonnal eladó.

Bővebb értesités kiadóhivatalunkban nyerhető.

Eladó birtok

Takácsi község (Pápa mellett) határában a falu közelében 42 hold (1000 ölével)

szántóföld birtok

előnyös fizetési feltételekkel, egészben vagy részletekben is eladó.

Részletes felvilágositást ad **dr. Somló Sámuel** ügyvéd **Pápán** Széchenyi (szinház)-tér 4. szám.

Birtok-vétel.

300—500 holdas birtok készpénzfizetés mellett kerestetik sürgősen megvételre Vasvármegyében. Eladni szándékozók kéretnek, hogy a birtok nagyságát, minőségét, árát és fekvési helyét lapunk szerkesztőségével közöljék.

Olcsó bor.

Balatonmelléki 1912. évi termésü boraimat, ha azokból legalább 50 liter rendeltetik, **70** filléres árban eladom. Bármikor kapható.

Domokos Ignác, szállodás.

SZALAY GYULA

temetkezési vállalata

CZELLDÖMÖLKÖN. SÁGI-UTCA.

Nagy választékban raktáron tartok diszes érc és fakoporsókat, koszorukat és minden a temetkezéshez szükséges cikkeket.

Hullaszállitást s minden egyéb megbizást a legnagyobb gonddal, pontossággal végezek ugy, hogy a gyászoló családnak akár helyben, akár vidéken, miről sem kell gondoskodnia.

Temetéseket a legegyszerűbbtől, a legdiszesebbekig elvállalok és azokat a kegyelet megadásával végzem. Ravatalokat felállitok; mely célra pompás diszletek állanak rendelkezésemre.

Városunk vidéke n. é. közönségének szives jóindulatát kérve, vagyok mély tisztelettel

Szalay Gyula asztalos, Czelldömölk, Sági-utca.

Eladó fodrász-üzlet.

Czelldömölkön, Kossuth Lajos-utcában, a Honig-féle házban levő

fodrász üzlet

azonnal eladó.

Értekezni lehet:

özv. Horváth Józsefné

tulajdonossal.

Cipészüzlet megnyitás.

Czelldömölkön, a Szentháromság-téren, Kohn Sándor-féle házban

cipész üzletet

nyitottam. Kifogástalan szabásu női-, férfi- és gyermekcipőket készitek teljes megelégedésre, olcsó áron

Javitásokat elfogadok és azokat azonnal elkészitem.

Tisztelettel

Ágoston János

cipész.

ELADÓ

kertészet

A Sági-utcában levő kereskedelmi kertészetemet azonnal olcsón eladom.

Sulok István, kertész.

Steckenpferd liliomtejszappan

elérhetetlen hatásu szeplők eltávolitására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyithatunk. Gyógytárakban, Drogeriákban, Illatszer és fodrászüzletekben 80 fillérért kapható. Szintugy páratlan hatásu női kézápolásra a Bergmann »Manera« liliomkrémje, mely tubusokban 70 fillérért mindenütt kapható.

LEGSZEBB

vágott és cserépvirágok

: mindenkor kaphatók :

KOSZORUK

alkalmi csokrok, a legizlésesebben, olcsó árban azonnal készülnek

BERECZ LAJOS

kereskedelmi kertészetében

CZELLDÖMÖLKÖN.

Virágüzlet: Kossuth Lajos-utca. Kertészeti telep: Sági-ut.

Villamos világitó testek eladók:

5 darab sárgaréz-rud függeszték, teljesen felszerelve, égővel együtt igen olcsón megszerezhetők **Fényes Ferenc** Uj-kávéházában Czelldömölkön.

ELADÓ

portál.

Egy keveset használt

üzleti portál

olcsón eladó

Érdeklődők lapunk szerkesztőségénél nyernek bővebb felvilágositást.

HORNYOLT CSERÉP

kifunő minőségben kapható

özv. Tory Györgyné

villanyüzemu téglagyárában Czelldömölkön a következő árak mellett:

Hornyolt cserép 1000 darab 65 K.

» kátrányozott cserép 1000 db. 75 K.

A hornyolt cserép tartósságáért és fagyálló képességéért jótállást vállalok

ELADÓ HÁZ.

Czelldömölkön, a Dömölki-utcában egy ház, mely áll: 5 lakasból és nagy szabad területből — házhelynek is alkalmas — azonnal, olcsón eladó.

Bővebb értesitéssel szolgál:

Kreiner József.

Kiadó! A Vásár-téren **özv. Juray Antaine** házában egy nagy kocsiszin — hozzátartozó pajtával és egy istalló 12 pár igás számára. — A kocsiszin könnyü szerrel átépithető és igy lakoháznak is igen alkalmas. Esetleg örök áron eladó.

BUTOR

keleraktárnak és megfelelő ÜZLETHELYISÉGET keresek Celldömölkön, lehetőleg a piac közelében.

Ajánlatokat kérek

Weisz Zsigmond

bútorkereskedőhöz Jánosházára.

17/1913. biz. szám.

Hirdetmény.

Pápócz, Szentmiklósfa, Rábakecskéd és Kenyeri, továbbá **Ostffyasszonyfa és Csönge** községek telekkvi betetelnek szerkesztésére kirendelt bizottság közhirré teszi, hogy az 1886. XXIX. 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. torvenycikkekben előirt helyszini eljárás vegett és pedig egyelőre csupán az azonositó **1913. október hó 20.** napján az azonositás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólittatnak:

1. mindazok, akik a tjkönyvben előfordulo bejegyzésre nézve okadolt előterjesztest kivannak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitüzött hatarnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg es előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassak fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitüzött hataridőig a telekkönyvi hatósághoz intezendő szabalyszerü beadvány utján kieszközöljék, vagy a telekkonyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzes iránti kérelmeik előterjesztése vegett a bizottsag előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkonyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az atirásra, az 1886. XXIX t. c. 18—18. es az 1889. XXXVIII. tc. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükseges adatokat megszerezni iparkodjanak es azokkal igenyeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az atruhazo telekkönyvi tulajdonos, az atruhazas létrejöttét a bizottsag előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánitsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesithetik es a bélyeg es illetekelengedés kedvezményétől is elesnek.

3. azok, akiknek javára tenyleg mar megszünt követelésre vonatkozo zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkonyvileg bejegyezve, ugyszinten az ilyen bejegyzesekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak torlesét kerelmezzek, illete, hogy törlési engedély nyilvanitása vegett a kiküldott bizottsag előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a belyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Czelldömölk, 1913. szeptember 27.

Ullrich Ede kir. járásbiro

Pataky Sándor betetszerkesztő-tkvez

Eladó motorkerekpár.

Egy két lóerős Puch-gyártmányu motorkerekpár teljesen jokaban ol csón elado. — Érdeklődok szerzesz- [illegible] **hoz forduljanak.**

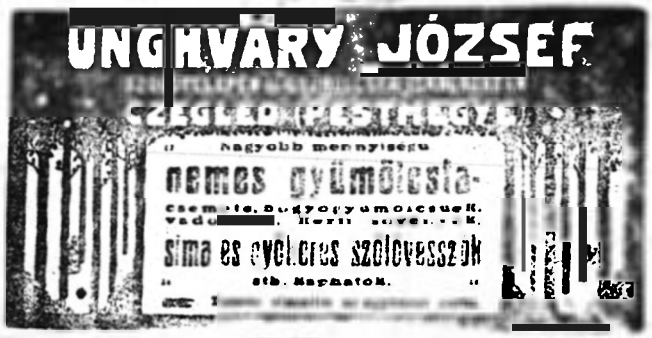

Automobilok, kerékpárok, irógépek, varrógépek, mérlegek, mindennemü műszerészeti dolgok javitását pontosan és lelkiismeretesen teljesitjük.

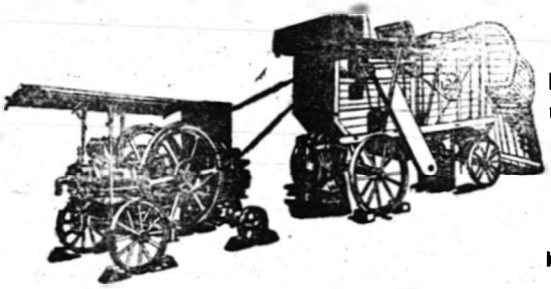

Motorokhoz szükséges alkatrészeket raktáron tartunk. Épületekhez vasredőnyöket, tolórácsokat, napvédőernyőket készitünk.

A jelenkor igényeinek megfelelő legujabb rendszerü gépekkel, **különféle esztergapadok, amerikai gyorsfurógép stb.** felszerelt villamüzemü nagyszabásu **gépmühelyünkben** mindenféle pari és gazdasági gépeket szakszerüen javitunk

Takáts és Schmidt Czelldömölk,

Sági-utca 30. szám alatt.

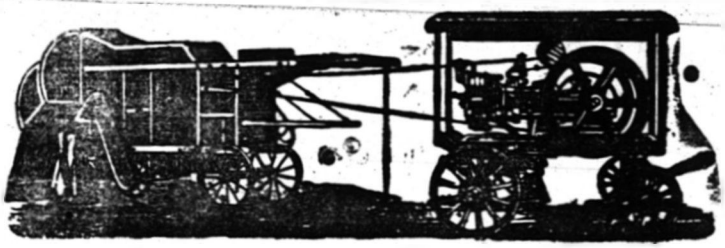

Gépjavitó és kovácsműhely.

Tisztelettel hozzuk a n. é. közonség b. tudomására, hogy **Czelldömölkön a Gyár-utcában** (Kórhazkert melletti) saját telkunkon épült uj mühelyünkben

mezőgazdasági gépjavitó és kovács-mühelyt

rendeztünk be.

Elvallaljuk gőzgepek, benzinmotorok, cseplőgépek, vetőgépek, jarganyok [illegible]

Mindennemü kovácsmunkakat, lovasalast a legpontosabban teljesitünk. Szives partfogast kérve.

kiváló tisztelettel

Varga Testvérek, gépészek.